

Kwaliteitsstandaard Oogmeting
'ook een soort titelbescherming'

NUVO Keurmerk krijgt meer inhoud

In Oculus 2018-3 schreven we al over de Kwaliteitsstandaard Oogmeting. De eerste module - zo'n tachtig procent van de totale klus, zei NUVO-directeur Bas de Nes toen - zal als het goed is nog dit jaar worden goedgekeurd door het Zorginstituut Nederland, een zelfstandig bestuursorgaan dat overheidsbeleid op het gebied van zorg uitvoert.

Tekst: Theo Peeters

Met deze goedkeuring op zak is de weg vrij voor de NUVO om in politiek Den Haag wettelijke erkenning van de Kwaliteitsstandaard Oogmeting voor elkaar te krijgen. Daarmee wordt – zij het via een andere route dan die van titelbescherming – bereikt waarvoor onze branche al jarenlang pleit. Ook al is de titel van opticiens daarmee nog niet beschermd, met bindende kwaliteitsnormen voor de belangrijkste professionele handeling van de opticiens komt dan ongeveer hetzelfde doel in zicht. Tijd voor een feestje?

Body

“Nieuwe aanbieders in de optiek zijn erg actief op marketinggebied”, zegt NUVO-directeur Bas de Nes. “Consumenten zien door de bomen het bos niet meer. Het woord ‘oogmeting’ (lieftst gratis) kan van alles betekenen. Is de Kwaliteitsstandaard er eenmaal, dan hebben wij van de échte optiek veel meer mogelijkheden om ons verhaal goed te vertellen. Zodat consumenten doordrongen worden van de noodzaak van goede oogzorg – door gediplomeerde professionals.”

Voor NUVO-leden betekent de Kwaliteitsstandaard dat hun Keurmerk meer body krijgt. “NUVO-leden zullen als het goed is geen problemen hebben te voldoen aan de richtlijnen van de kwaliteitsstandaard”, zegt Bas. “Maar voor cowboys zal het een fikse drempel zijn.”

Fasegewijs

Nu de Kwaliteitsstandaard in aantocht is, acht de NUVO de tijd rijp om ook de NUVO Keurmerk-eisen aan te scherpen. “Dat gebeurt fasegewijs”, aldus Bas de Nes: “Neem de eis dat bij een NUVO-lid minstens 32 uur per week een gediplomeerd opticien in de zaak aanwezig moet zijn. Die eis gaat op 1 januari omhoog naar 38 uur.” Waarom niet gewoon gedurende de hele bedrijfstijd? “Idealiter zou in elke optiekzaak 100 procent van de openingstijden een gediplomeerd opticien aanwezig moeten zijn. Uiteindelijk willen we daar ook naar toe. Maar we moeten onze leden ook de kans en de tijd geven om aan de eisen te voldoen. We zijn er om optiekondernemers te helpen, niet om ze dwars te zitten.” Een volgende stap ligt vanaf 1 januari 2022 in het verschiet. “Dan zullen ook alle contactlensaanspassingen en controles altijd door een gediplomeerd persoon worden gedaan: hetzij een contactlensspecialist, dan wel een optometrist.”

Opleiding

Opticiens en optometristen in opleiding mogen onder supervisie en verantwoordelijkheid van ten minste een gediplomeerd opticien een oogmeting uitvoeren. Wat houdt dit precies in? Bas de Nes: “De gediplomeerde verantwoordelijke moet op het moment van de meting aanwezig zijn in de winkel. Of hij de resultaten zelf nameet of niet,

dat is aan hem of haar. Daarnaast staat het buiten kijf dat een consument erop moet kunnen rekenen dat je ogen bij een NUVO-lid uitsluitend worden gemeten door een gediplomeerde. Een opticien in opleiding mag ook, maar dan moet je dat wel van tevoren aan de klant vertellen. En de gediplomeerde opticien blijft te allen tijde verantwoordelijk voor wat zijn medewerker doet.”

Keuzes

Volgens Bas de Nes zullen ‘hier en daar’ keuzes gemaakt moeten worden. “Voor een ondernemer die twee winkels heeft en de enige gediplomeerde is, is het fysiek onmogelijk om in beide zaken minimaal 38 uur aanwezig te zijn. In zo’n geval kan deze ondernemer alleen met de zaak waar dat wél het geval is NUVO-lid zijn. Natuurlijk kan hij ook iemand aannemen met een optiekdiploma, of een huidige medewerker de optiekopleiding laten volgen.” Bij mobiele opticiens ziet Bas geen problemen, ook niet als ze minder dan 38 uur werken. “Dat zijn in de regel eenpitters. Als die NUVO-lid zijn, dan zijn ze ook per definitie gediplomeerd en dus ook vanzelfsprekend voor 100 procent van de tijd op ‘de zaak’ aanwezig.”

Controle

Tot dusver werd de diploma-eis gehandhaafd aan de hand van gegevens die NUVO-leden elk jaar insturen. “Dat blijft zo”, zegt Bas de Nes. “We krijgen wel eens de vraag: maar jullie hebben mijn gegevens toch nog van vorig jaar? Het lijkt misschien een tikje bureaucratisch en het is wat werk ja. Maar er gaan elk jaar mensen in en uit dienst, medewerkers halen een diploma, enzovoort. Wij moeten de meest actuele gegevens hebben. Het NUVO Keurmerk heeft alleen waarde als de

consument blind kan varen op wat het belooft.” Daarnaast gaat de NUVO een systeem inrichten naar het model van ISO-audits. “Tweemaal per jaar zullen we steekproeven gaan nemen. NUVO-leden kunnen bezoek krijgen van een onafhankelijk specialist (die overigens zelf ook gediplomeerde opticien is). Het bezoek van de auditor wordt twee dagen van tevoren aangekondigd, waarbij direct een afspraak wordt gemaakt voor het bezoek van de auditor.”

Woordbescherming

Intussen weet het grote publiek nog steeds niet wat een échte oogmeting nou eigenlijk inhoudt. Mag straks de term alleen nog maar gebruikt worden als de bedoelde handeling voldoet aan de Kwaliteitsstandaard? Bas de Nes: “Er bestaat niet zoiets als het patenteren van een gangbaar Nederlands woord en de inhoud waar het voor staat. Daarvoor ontbreekt elke juridische basis. Bovendien: al zou je het woord oogmeting kunnen beschermen, dan gaan slimmeriken toch uitwijken naar termen als ‘ogentest’, ‘oogonderzoek’,

De Kwaliteitsstandaard Oogmeting ten behoeve van opticiens met minimaal mbo-4-niveau zal gaan bestaan uit de volgende zes kwaliteitsmodules:

- Anamnese
- Visus- en Refractiebepaling
- Additionele metingen
- Binoculair zien
- Trekken van conclusies en bepalen vervolgstappen

Gereed om te worden ingediend
Gereed en reeds ingediend bij ZIN
Begin 2019 gereed
Gereed om te worden ingediend
Begin 2019 gereed

'zichtscan' of andere creatieve sluiproutes. De consument maakt het onderscheid echt niet. Er zit niets anders op dan dat we het verhaal goed blijven uitleggen. Tegen de tijd dat het verhaal ons begint te vervelen, begint het bij de consument net door te dringen. Blijven herhalen dus. Daarnaast gaan we natuurlijk goed in de gaten houden of iedereen zich wel aan de nieuwe spelregels houdt – en overtredingen signaleren.”

Wetenschappelijke basis

Een belangrijke rol in het proces van opstellen en indienen van de Kwaliteitsstandaard is weggelegd voor dr. Inge Stegeman. Haar wetenschappelijk carrière is indrukwekkend: ze studeerde gezondheidswetenschappen aan de Vrije Universiteit Amsterdam en promoveerde op een onderzoek naar risicoprofilering en darmkanker. Of ze ook wat met optiek heeft? “Zeker. Ik groeide op boven een optiekzaak en begon mijn studieloopbaan met optometrie in Utrecht. Ik weet dus wat er speelt in de branche.”

Evidence based

De werkgroep heeft veel profijt van de ervaring die Inge opdeed in andere takken van sport. “Er is al heel veel methodologie beschikbaar uit sectoren als de verpleegkunde, de algemene geneeskunde en de tandheelkunde. Daar zijn de meeste beroeps-handelingen al nauwkeurig beschreven op basis van Evidence Based Practice, en daar profiteren wij van. Ik vind trouwens dat de optiek al best ver is

gekomen.” Volgens Inge is de optiek in één opzicht een buitenbeentje: het beroep opticien is niet beschermd. “Tot dusver werden kwaliteitsstandaarden altijd ingediend voor de beroepsactiviteiten van minimaal hbo-niveau. Het is voor het eerst dat we richtlijnen opstellen voor een mbo-beroepsactiviteit.”

Anderhalf jaar

De Kwaliteitsmodule Visus- en RefractieBepaling is het eerste deel van de Kwaliteitsstandaard Oogmeting die werd ingediend. “Dit was wel het grootste en moeilijkste deel van de klus. Ik verwacht dat de andere vijf onderdelen minder tijd zullen kosten. Al blijft het moeilijk hierop een prognose los te laten.” De Kwaliteitsstandaard zelf staat los van handhaving en controle op naleving. “We concentreren ons nu op het proces van de goedkeuring, maar “tegen de tijd dat daarvoor protocollen moeten worden ontwikkeld ga ik me daar wel weer mee bemoeien.”

Inge vindt het “enorm interessant en leuk om hierbij betrokken te zijn. Ik heb ‘van nature’ een passie voor de optiek. Daarom ben ik zo blij dat ik vanuit mijn andere achtergrond een bijdrage kan leveren aan de kwaliteit van het optiekvak!”

**KIJK
GOED!**

KEURMERK
ERKEND OPTIEKBEDRIJF

